

روایتلرده بیرینجی گۆیون او بیرری گۆیلره نسبتی اوزویون بیابانا اولان نسبتی کیمی دئییلیب.

اللهین خلقتینده نظمسیزلیق گۆرمک اولمور، اللهین بوتون یاراتدیقلاری نظم اوزو اینندیر.

عالمگر گونون و یا آیین هانسی نقطهده و نه زمان توتولدوغونو قاباقچادان بیلیرلر. نجوم عالمگری فالچی دئییلر بلکه موجود اولان نظم اساسیندا بو زمانلاری حسابلایرلار. قرآن کریم بو نظم بارهده بویورور: «مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَوتٍ فَأَرْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ» یعنی: رحمانین یاراتماسیندا هئچ نظمسیزلیق گۆرمورسن، پس گۆزونو چنویر. بیر نقصان گۆرورسن؟ (الملك 3)

یئددی گۆیون اولماسی بارهده چوخلو آیهلر وار اما مفسرلرین نظری بو بارهده ایکی جور دور: بیر عده‌سی دئییر یئددی گۆیدن منظور واقعاً یئددی گۆیدور و بوتون کهکشانشانلار و البته بیزیم گونش منظومه‌سی‌ده اونون ایچینده بیرینجی گۆی حسابلا.نیر. اما او بیرری مفسرلرین نظرینه گۆره یئددیدن منظور 7 عددی یوخ بلکه چوخلوق و کثرت آنلامیدیر.

روایتلرده بیرینجی گۆیون او بیرری گۆیلره نسبتی اوزویون بیابانا اولان نسبتی کیمی دئییلیب. حقیقتده بو حدیثین معناسی بودور کی گۆرونه بیلن بو گۆی همان اوزویون تاییدیر.

انسانین ذهنینی اؤزونو مشغول ائله‌ین سؤاللارین بیرری‌ده بودور: گۆره‌سن وارلیقدا و آیری کوره‌لرده بیزدن سونرا آیری جانلی‌دا وار؟ بو چوخ جَدَّاب و گۆزل سؤالدیر.

قرآ» کریمین یازدیغینا اساساً بئله موجود وار. قرآندا یازیلان «دآه» سؤزو وجودوندا سو اولان موجود آنلامیندادیر کی آیری کوره‌لرده حتماً وار اما نتیجه‌لیغینی بیلیمیریک.

ایندی بیز یئرین سطحینده اولدوغوموزدا یئر دقیقه‌ده 20 کیلومتر اؤز باشینا دولانیر و الله تعالی قرآن کریمده بونون اؤز نشانه‌لریندن اولدوغونو بیان ائلیر. نماز واختلاریمیز دا ائله بو دولانما اساسیندا تنظیم اولوب. اما بیز بعضاً بونلاردا دقت یئتیرمیروق و اللهین آیه‌لرینین کناریندا قیدسیز گنجیروق.

قرآن بویورور: إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَبْصَارِ، حقیقتاً گۆبلرین و یئرین یارانیشیندا و گنجه گوندوزون اختلافیندا عاغیل صاحبگری اوچون علامت‌لر وار» الله تعالی بویورمور جماعت اوچون بلکه بویورو عاغیل صاحبگری اوچون. چونکی بعضاً 70 ایل یاشامیش اما 7 دقیقه دوشونمه‌میش انسانلار وار.

یئر اؤز باشینا دولانماقدان علاوه ثانیه‌ده 30 کیلومتر سرعت اینن گونشین دۆره‌سینه دولانیر و بو آرادا گونش‌ده اؤز منظومه‌سی اینن ثانیه‌ده 240 کیلومتر سرعتین اؤز باشینا دولانیر.

گونش منظومه‌سی‌نین سامان یولو کهکشانشانیندا بیر دؤر دولانماسی‌دا 225 میلیون ایل چکیر.

انسان بو عظمتی و نظمی گۆرنده لاجول و لا قوه الا بالله العلی‌ العظیم دئماقان سووای آکی سؤز دئییه بیلیمیر.

انسان هله گونش منظومه‌سیندن ائشیکه چیخا بیلیمه‌ییب. انسان ایسته‌سه اله اولان امکاناتینان گونشدن سونراکی بیرینجی اولدوزا گندسین آپولو اینن بیر میلیون ایل چکر.

ایشیق سرعتی اینن‌ده اؤلچساق بیزیم سونرا اولدوزونان 4.5 ایل فاصله‌میز وار. یعنی حقیقتده بیز گۆیه باخاندا دنیانین گنچمیشینه باخیروق. بیزیم فونشو کهکشانشانینان فاصله‌میز ایکی میلیون ایشیق ایلدیر.